

Uunga siunnersuut: Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allannguutaa pillugu inatsisip (Kalaallit Nunaanni najukkani eqqartuussiviit assigisaasalu allannguutaat) atuutilersinnissaa

**Siunnersuut
Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allannguutaa
pillugu inatsit
(Kalaallit Nunaanni najukkani eqqartuussiviit assigisaasalu
allannguutaat)**

§ 1

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi, tak. inatsit nr. 305, 30. april 2008-meersoq, makku allannguutigitinneqarput:

1. § 2, imm. 1-imi, »18« imaalillugu allanngortinneqassaaq: »4«.
2. § 747, imm. 1-imi, »inatsisip atortuulersinneqarneraniit ukiut pingasut tikillugit« imalillugu allanngortinneqassaaq: »januaarip aallaqqaataa 2016 tikillugu«.

§ 2

Inatsit manna atuutilersinneqarpoq januaarip aallaqqaataani 2013.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

- 1. Aallaqqaasiut**
- 2. Inatsisissatut siunnersuummut tunuliaqutaasoq**
 - 2.1. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnerup 2008-mi aaqqissuuteqqinnera**
 - 2.2. Eqqartuussisut pillugit aaqqissuussineq**
 - 2.3. Eqqartuussiveqarfiit ullumikkut aaqqissuussaannerat**
 - 2.4. Kommunit 2009-mi aaqqissuuteqqinnerat**
 - 2.5. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissitat innersuussutaat**
 - 2.6. Siornatigut eqqartuussisuusarsimasut atorineqartarnissaat pillugu ikaarsaariarnermi aaqqissuussineq**
 - 2.6.1. Ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermut tunuliaqut**
 - 2.6.2. Najukkani eqqartuussiviit ullumikkut inuttaqartinneqarnerat**
- 3. Inatsisinik atortitsinermut ministereqarfiup isumaliutersuutai**
- 4. Aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu pisortanut kingunerisassat**
- 5. Aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu namminersortunut assigisaannullu kingunerisassat**
- 6. Aqutsinermi innuttaasunut kingunerisassat**
- 7. Avatangiisinut kingunerisassat**
- 8. EU-mi maleruaqqusanut attuumassutit**
- 9. Oqartussat assigisaallu tusarniaaffigisat**
- 10. Skema eqikkaassut**

1. Aallaqqaasiut

Inatsisissatut siunnersuummi siunertarineqarpoq Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit aaqqissuussaannerisa allangortinnissaat ullumikkut eqqartuussiveqarfiit 18-iusut sisamanik nutaanik taarserneqassasut Kalaallit Nunaanni kommunit killeqarfii tunngavigalugit aaqqissuunneqarlutik.

Inatsisissatut siunnersuummi taamaalilluni Danmarkimi naalakkersuisut anguniagaat “Danmarki ataatsimoorfik” 2011-meersoq tunngavigineqarpoq Kalaallillu Nunaanni eqqartuussiveqarnerup siunissami aaqqissuussaannissaanik Namminersorlutik Oqartussat kissaataannut naleqquttuulluni.

Eqqartuussiveqarfiit angisuut sisamat nutaat pilersinnerani siunertaavoq eqqartuussisut piukkunnarsarluarsimasut ulloq naallugu sulisartussat atorfinitsittarnissaannut sinaakkutinik pitsaasunik pilersitsinissaq taamaalillunilu suliat suliarineqartarneranni sullissineq

pitsaalluinnartuq sulianillu suliarinninnerit sivisussusii akuerineqarsinnaasut tunaartaralugit sulinermi avatangiisit ineriartortitsiffiusussat pilersissallugit.

Inatsisissatut siunnersuummi anguniarneqarpoq innuttaasut Kalaallit Nunaanni eqqartuussivinnut qanittumiitsinniartuarnerisigut Kalaallit Nunaanni sumi tamaani eqqartuussiveqqat attaneqassasut suliani aalajangersimasuni pisariaqartitsineq malillugu eqqartuussinermi pineqartut qanillugit eqqartuussisarnissat pisinnaaqqullugit.

Tamatumunnga peqatigitillugu aamma siunertarineqarpoq ullumikkut ikaarsaariarneq sivitsorneqassasoq eqqartuussisuusarsimasut suli ukiuni pingasuni atorneqartassallutik.

2. Inatsisissatut siunnersuummut tunuliaqutaasoq

2.1. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit 2008-mi aaqqissuuteqqinerat

Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit annertuumik aaqqissuuteqqinnissaat siunertaralugu inatsisissatut siunersuutit arlallit Folketingip 2008-mi ukiakkut akuersissutigaat, matumani ilanngullugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi inatsit nutaaq (inatsit nr. 394 apriliip 30-anni 2008) januaarip aallaqqaataani 2010-mi atuutilersoq.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarpoq pillugu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarnermut Ataatsimiititaliarisup isumaliutissiissutaani innersuussutit annertuutigit tunngavigineqaput.

Eqqartuussisarnermik inatsisimmi maannamut tunngaviusut pilersinneranniilli inuiaqatigiit kalaallit malunnartumik ineriartorsimanerat Ataatsimiititaliarisup pilersinneqarnerani pingaartumik tunngaviuvoq. Ilaatigut innuttaasut illoqarfinnut katersortikkiartuaarnerat ilutigalugu inuiaqatigiinni pissutsit pisariunerulersimapput inuussutissarsiutillu sakkortuumik ineriartortinneqalersimallutik. Inuuniarnermi allannguutit tamakku Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnerup maannamut aaqqissuussaanneranni tunngaviit ilaatigut annertuumik allannguuteqarsimapput.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik aaqqissuussineq taamaalilluni ullutsinnut naleqqunnerulersinniarneqarpoq inuiaqatigiillu Kalaallit nutaaliaasut piunasaqaataat akuerineqarsinnaalersinniarneqarlutik.

Danskiteqartuussisarnermi inatsisaanni malittarisassat tunngavigalugit eqqartuussiaarnermik aaqqissuussineq nutaaq ilusilerneqarpoq Kalaallilli Nunaanni pissutsit immikkut ittut annertuumik eqqarsaatigineqarlutik.

2.2. Eqqartuussisut pillugit aaqqissuussineq

2.2.1. Kalaallit Nunaanni eqqartussisarnermik inatsimmi § 1 malillugu eqqartuussiviit nalinginnaasut tassaapput najukkani eqqartuussiviit, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik aamma Eqqartuussiviit qullersaat.

Najukkani eqqartuussiviit suliani tamani aqqusaagassat siullersaraat, inatsisikkut, Inatsisartut inatsisaasigut imaluunniit Inatsisartut peqqussutaasigut Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut aqqusaaqaartussatitaanani.

Suliat inatsisikkut, Inatsisartut inatsisaasigut imaluunniit Inatsisartut peqqussutaasigut eqqartuussivimmut tassunga aqqusaaqaartussat Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviup suliarisarpai. Aammattaaq suliat Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 56 naapertorlugu najukkani eqqartuussivinnut innersuussat Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup suliarisarpai. § 56 malillugu suliaq eqqartuussisup Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmut suliaassanngortissavaa 1) suliaq immikkut ilungersunarpai imaluunniit inatsisinut tunngappat, 2) suliaq siullermeerutaappat, imaluunniit 3) suliaq pineqartumut immikkorluinnaq pingaaruteqarpai (tamannali pinerluttulerinermik suliaassanut atuutinngilaq).

Suliat najukkami eqqartuussivimmi imaluunniit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi aqquusaagassami siullermi aalajangiiffigineqartut aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi malittarisassat malillugit aqquusaagassat aappaattut eqqartuussisuuneqarfimmut suliaassanngortinneqarsinnaasut Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfiata suliarisarpai.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi malittarisassat malillugit suliat Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfiani aqquusaagassat aappaattut aalajangiiffigineqartut aamma eqqartuussisulersuussinissamut akuersissutiniik akuersisartut aqquusaagassat pingajuattut akuersinerisigut Eqqartuussiviit qullersaannut suliaassanngortinneqarsinnaasut Eqqartuussiviit qullersaata suliarisarpai.

2.2.2. Eqqartuussiveqarfiit tamarmik ataatsimik arlalinnilluunniit eqqartuussisoqartarput. Eqqartuussiveqarfinni arlalikkuutaani eqqartuussisutut toqqagaaqqittoqarsinnaavoq. Tamatuma aalajangiiffiginerani suliaasartut amerlassusiisa saniatigut eqqartuussiveqarfiup immikkuullarissuunera aamma taamatut aqqissuussineq angallanikkut pissutsinit isumannaatsuutinneqassanersoq pingaartinneqartassaaq.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi eqqartuussisoq aamma Kalaallit Nunaata Eqqartuussisuuneqarfiani eqqartuussisoq kiisalu eqqartuussivinni taakkuni marlunni fuldmægtigut inatsisilerituutut soraarummeersimassapput. Taamatut piunasaqaateqarfiunngillat najukkani eqqartuussisut aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq atuutilersinneqarmalli najukkani eqqartuussiviit eqqartuussisooqataasartunik inuttaligaasarnerat nalinginnaavoq.

2.2.3. Taamani Kalaallit Nunaata eqqartuussisarnermik nammineq inatsiseqalerneranut nunami isorartorujussuarimi innuttakitsumilu naleqquttumik periaaseqalerniarneq tunngaviuvoq. Aamma innuttaasut tamarmik, kalaallit danskillu, nalogiissitaanissaat eqqartuussisarnerillu imaat oqaatillu atorineqartut tamanit paasineqartarnissaat kissaatigineqarpoq. Taamaattumik taamanikkut komminini tamani eqqartuussivinnik najugalinnit, tassa eqqartuusseqataasartunit aalajangiiffiusartussanik pilersitsisoqarpoq.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq taamaalilluni qanittumiinnissamik tunngaveqarpoq.

Tamanna naapertorlugu innuttaasut nunaqqatiminnit sullinneqartarput eqqartuussisullu najukkami innuttaasut akornannit toqqarneqartarlutik. Tassa eqqartuussisut nunaqqataasarput tassanilu oqaatsit, inuusaaseq innuttaasullu ilisimasarlugit. Taamaalilluni eqqartuussisarnermi “kalaalerpalussuseq” taaneqartartoq qulakkeerneqartarpoq. Tamanna pingaarutilerujussuuvoq oqaatsit, inuiaqatigiit inuusaatsillu Danmarkip Kalaallillu Nunaata akornanniinnaangitsoq aammali Kalaallit Nunaanni sumiiffit assigiingitsut akornanni assigiingissutit pillugit.

2.2.4. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnerup 2010-mi aaqqissuuteqqinnera sioqqullugu eqqartuussisutut atuuffik ullup ilaannaani sulinertut eqqartuussisunit isumagineqartarpoq ilinniarnikkut immikkut piukkunnaateqarnissaq piumasaaqatiginagu.

Eqqartuussiviit suliatigut annertuumik nukittorsarneqartarialittut isigineqarnerat naammassiumallugu ammattaq aaqqissuusseqqinnermi eqqartuussisut immikkut ilinniartitaasarnissaat tamatumalu kingorna atorfinnut ivertinneqartarnissaat malittarisassiuunneqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 12, imm. 2 malillugu inaarutaasumik eqqartuussisumik aatsaat toqqaasoqarsinnaavoq pineqartoq eqqartuussisutut atorfimmu immikkut ilinniagaqareersimappat. Ilinniagaqarnissamik piumasaaqat immikkut pisoqartillugu saneqqunneqarsinnaavoq, tak. imm. 3.

Eqqartuussisutut atorfimmu ilinniagallit atorfinitsinneranni aamma eqqartuussisunik toqqaanerni inuttut suliatigullu piginnaasat saniatigut pineqartup najukkami eqqartuussivimmi pissutsinut paasisimasaqarnissaa pingaartinneqassaaq, tak. § 12, imm. 4.

Eqqartuussisut tusaamanerlugaassanngillat kommunalbestyrelsimullu qinigaasinnaatitaanermut piumasaaqatit naammassisimassallugit, tak. inatsimmi § 12, imm. 1.

2.3. Eqqartuussiveqarfiit ullumikkut aaqqissuussaanera

2.3.1. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 2, imm. 1-imit erserpoq, Kalaallit Nunaat eqqartuussiveqarfinnut 18-inut aggornilersugaasoq.

Allannguutit eqqartuussiveqarfimmik pilersitsinermik atorunnaarsitsinermilluunniit kinguneqanngippata § 2, imm. 2 malillugu eqqartuussiveqarfimmi susassaqarfiit inatsisinik atortitsinermut ministerip aalajangersassavai taakkuninngalu allannguisinnaalluni. Eqqartuussiveqarfiit tamarmik immikkut susassaqarfii taallugit eqqartuussiveqarfinnut takussutissiaq § 2, imm. 3 malillugu inatsisinik atortitsinermut ministerip nassiussuutissavaa.

Tamanna tunngavigalugu Kalallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip atuutilersinnera peqatigalugu nalunaarutikkut nr. 1346-kkut, 15. December 2009-meersukkut 1. januar 2010-mi atuutilersukkut Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfiit taamaalillutik aggornilersorneqarput.

2.3.2. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfiit aaqqissuussaanerat pillugu apeqqut aaqqissuusseqqinnermi nalilersoqqissaarneqarpoq ilaatigut mianerisassat qillormut sammisut arlallit tunngavigalugit. Tassani pingaartumik pineqarput qanillattornissamik tunngaveqarneqqartuussisarnermik inatsiseqqaap 1951-imi akuersissutigineraniilli illoqarfinni tamani eqqartuussiveqarnermi pingaaruteqarsimaqisoq, eqqartuussisut piffissaq

tamaat atorfinitsittarnissaasa eqqarsaatiginissaat, suliatigut avatangiisit ineriartorfiusut pilersinnissaasa eqqarsaatiginissaat – eqqartuussisut eqqartuussivimmilu sulisut allat eqqarsaatigalugit – sulisut piukkunnaateqarluartut atorfinitsittarnissaasa eqqarsaatiginissaat aamma isumalluutit pissusissamisoortumik atornissaannut periarfissiinissaq.

Tassunga atatillugu inatsisinik atortitsinermit ministereqarfik isumaqarpoq Kalaallit Nunaata nunataa, inuiaqatigiit allaaserinerat angallannikkullu pissutsit eqqarsaatigalugit – suli – eqqartuussiveqarnerup najukkaniitsiinarnissaa pisariaqartoq taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfiit 18-it taakkulu immikkoortortaattatiinnarneqassasut.

2.3.3. Taamaalilluni eqqartuussiveqarfiit 18-it attatiitigalugit aqqissuusseqqinnermi nutaamik aamma aqqissugaliortoqarpoq imm. 2.2-mi siuliani taaneqartut eqqartuussisut eqqartuussiveqarfinni arlalinni eqqartuussisuusussatut toqqarneqarsinnaallutik tassalu eqqartuussiveqarfiit pineqartut iluanni eqqartuussisoq illoqarfiit anginerit ilaanni aalaakkaasumik allaffilerlugu inissinneqarsinnaalluni.

Taamaassappat eqqartuussisoq pisariaqartitsineq malillugu eqqartuussiveqarfinnut ataatsimoortumik allaffeqanngitsunut sulilluni angalasassaaq.

Najukkani eqqartuussivinni suliatt suliarineqartarnerat pitsaalluinnartumik piffissanilu aalaakkaasuni isumagineqartalernissaat isumalluutillu atorluarnerunissaat aqqissuusinnermi tassani siunertariaqarpoq. Taamaalilluni najukkani eqqartuussiviit sulisoqarallartarnernit, napparsimanernit feriarnernillu eqqugaavallaartarunnaassapputeqqartuussisullu ilaatigut allattullit suliatigut ineriartorfionerusunik avatangiiseqarlutik sulisinnaalissapput. Aammattaaq eqqartuussisut piffissaq tamnakkerlugu atorfinitsitaasinnaalissapput suliatt eqqartuussiveqarfinnut assigiinngitsunut takkuttartut pissusissamissut agguarneqarsinnaalissammata.

2.3.4. Taamatuttaaqq inatsisissatut siunnersuummut inatsimmut nr. 305- imut 30. april 2008-meersumut tunngaviummut oqaaseqaatit nalinginnaasut innersuussutigineqarput (L 34, Ukioq folketingeqarfik 2007-08 (ataatsimiinnerit aappaat)).

2.4. Kommunit 2009 aqqissuuteqqinnerat

Kalaallit Nunaata nunat immikkoortuinut kommuneqarfinnullu aggorneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 15-kkut, 5. December 2008-meersukkut kommunerujussuit nutaat sisamat kattunneqarput. Kommunit kattunnerat 1. januar 2009-mi atuutilerpoq.

Inatsisartut inatsisaanni § 2-mit erserpoq Kalaallit Nunaat kommuninut ukununga aggonilersorneqassasoq: Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia aamma Qaasuitsup Kommunia.

Kommune Kujallermi illoqarfiupput Qaqortoq, Narsaq Nanortalillu. Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfiupput Nuuk, Paamiut, Ivituut, Ittoqqortoormiit Ammassalillu.

Qeqqata Kommuniani illoqarfiupput Sisimiut Maniitsorlu.

Qaasuitsup Kommuniani illoqarfiupput Qaanaaq, Upernavik, Uummannaq, Ilulissat, Qeqertarsuaq, Qasigianguit, Aasiaat Kangaatsiarlu.

Tamatuma saniatigut Inatsisartut inatsisaanni § 5 malillugu Pituffik (Thule Air Base) Nunattalu Tunuata Avannaani nuna eqqissisimatitaaq kommunit aggornilernerannut ilanngunneqanngillat. Pituffik isumannaatsuunissaq pillugu ilanngunneqanngilaq Nunalu Eqqissisimatitaaq nunatta susassaatus isigineqarpoq kommuniniillu aqutsivigineqarani.

2.5. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissit

2.5.1. Aaqqissuusseqqinnermi inatsisissatut siunnersuutip tusarniaassutiginerani Kalaallit Nunaanni eqqartuussisuunerup, Eqqartuussisut Peqatigiiffiata aamma Kalaallit Nunaanni Politimesterip oqaaseqaataat tunngavigalugit Namminersornerullutik Oqartussat (ullumikkut Namminersorlutik Oqartussat) paasissutissiisutigaat oqartussaaffiit taakku isumaqartut najukkani eqqartuussiviit nunap immikkoortuini inissisimasussanngorlugit ilusilernissaat pissusissamisussasoq.

Tamanna tunngavigalugu Inatsisunik atortitsinnermut ministereqarfiup suliassatut siullertut eqqartuussiveqarfiit ikinnerusunngortillugit nunap immikkoortuinut aggornilersueqqinnissamut mianerisassat atuuttut patsisissaqartitsinersut isumaliutigeqqullugu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissit (aaqqissuusseqqinnermut ilaatillugu pilersinneqartut, tak. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 742) qinnuigilersaarnerarpai. (Ukiumi folketingip atuuffiani 2007-08 (ataatsimiinnerit aappaanni)) inatsisissatut siunnersuut nr. L 34-mut oqaaseqaatini nalinginnaasuni imm. 5.3 innersuussutigineqarpoq.

2.5.2. Tamanna tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnerup siunissami aaqqissuussaanissaa Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarneq pillugu Isumalioqatigiissit oqaluuserisimavaat.

Qanillattuineq eqqarsaatigalugu Kalaallit Nunaanni innuttaasut aamma eqqartuussivinnut sapinngisamik pisariitsumik ajornanngitsumillu pisinnaanissaat pingaartinnerusariaqartoq Isumalioqatigiissit isumaqarput. Qanillattuineq eqqarsaatigalugu innuttaasut najukkani eqqartuussivinnut sivirusumik angalasariaqartarnerat pinngitsoortinniarlugu nunap immikkut pissuseqarnera immikkut isiginiarneqartariaqarpoq. Taamatuttaaq isorartunerujussuit assigisaallu pissutaallutik Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik qanillattuineq pivirusunngortikkuminaassaaq.

Isumalioqatigiissitat oqaatigaat najukkani eqaartuussiviit najukkani inissisimasut najukkanilu innuttaasut akornanneersumik eqqartuussisullit eqqartuusseqqaartuusarnissaat qulakkeerlugu eqqartuussiveqarnerup maannamut aaqqissuussaanera ilusilerneqarsimasoq.

Ullumikkut aaqqissuussaanerup kingunerisaanittaaq najukkani eqqartuussivinni sulisut, eqqartuussisut ilanngullugit, atorfinitsitaasarneranni sulisullu sulisoriinnarnissaannik anguniagaqarnerit Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnermi annertuumik ajornartorsiutaapput. Tamatuma saniatigut inuiaqatigiit kalaallit sukkasuumik ineriartorsimanerisigut sulilu taama sukkassusilimmik ineriartornerisigut inatsiseqarneq annertunerulersimavoq pisariunerulersimallunilu, soorunalumi tamanna innuttaasut pilertortumik qaffasississumillu pisinnaasalinnit sullinneqartuarnissaannut sulit sakkortunernik Kalaallit Nunaanni eqqartuussivinnut piumasaqarfiulerpoq.

2.5.3. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit aaqqissuuteqqinnissaannut saqqummiunneqartutut najukkani eqqartuussiviit eqqartuussisullu suliatigut pisinnaasatigullu nukittorsarneqarnissaat pingaaruteqarluinnartutut Isumalioqatigiissitat isigaat.

Taamatut nukittorsaanissami eqqartuussisut akornanni suliatigut avatangiisit patajaatsut, isumassarsinartut ineriorfiusullu pilersinnissaannut periarfissaqartitaanissaq pingaarutilittut ilaavoq. Tassani Kalaallit Nunaanni illoqarfinni ataasiakkaani tamani eqqartuussisut immikkoorlutik inissisimasariaqanngillat, eqqartuussisulli arlallit ataatsimoortariaqarput ilisimasatik misilittakkatillu akunnerminni paarlaateqatigiissinnaasariaqarlugit katersoqatigiissinnaasariaqarlugillu.

Najukkani eqqartuussivinni sulisut ilaatigut katersornerisigut, eqqartuussisut ilanngullugit, allaffissornikkut annertuumik ingerlatsinikkut pitsaaqutit atulernissaat periarfissaalissasoq Isumalioqatigiissitat aammattaaq pingaartippaat, ilaatigut isumalluutit atorluarnerulernerisigut aamma suliasaqarnerpaaffini, napparsimasoqarnerani feeriartoqarneranilu nammatassaqarpallaalernissaat annikillisarnerisigut.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni kommunit aaqqissuuteqqinneranni Kalaallit Nunaanni kommunit 18-it tunngavigalugit najukkani eqqartuussiviit maannamut 18-iulersimasut, kommunit 1. januar 2009-miit kommunerujussuarnut sisamanut kattunneqarsimanerat Isumalioqatigiissitat tikkuarpaat. Taamatut Kalaallit Nunaanni allaffissornikkut najukkani ingerlatsinerup nunap immikkoortuinut agguarneqarnerat isumalioqatigiissitat isumaat malillugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnerup aaqqissuussaaneranut aamma atorneqarluarsinnaavoq, eqqartuussiveqarneq inuiaqatigiit kalaallit ineriartornerannut tulluurtunngortillugu inuiaqatigiinni sullissiviit pingaarutillit sulit annertunerusumik nunap immikkoortuinut agguarneqarnerat assigalugu.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi inatsit nutaaq tunngavigalugu eqqartuussiviit ilaatigut nunap immikkortuinut agguarneqalernissat eqqartuussisut allaffinni ataatsimoorussani allaffeqalersinnissat sulissutigineqalereersaq najukkani eqqartuussiviit suli 18-iugaluartulluunniit siunnersuisoqatigiit oqaatigaat.

2.5.4. Ataatsimut nalileereernermi Kalaallit Nunaanni kommunit aaqqissuuteqqinneranni kommunerujussuit sisamat nutaat pilersinneqarnerisa malitsigisaannik tamakkisumik alloriarloqassasq, tassalu Kalaallit Nunaanni najukkani eqqartuussiviit aamma nunap immikkoortuinut agguarneqarpata pitsaanerussasq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarnermut Isumalioqatigiissitat naliipput. Imaappoq Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsisip allannortinnissaa sulissutigineqartariaqarpoq eqqartuussiviit nutaat sisamat kommunerujussuarnut sisamanut naapertuuttut pilersillugit.

Najukkani eqqartuussiviit kommunit killeqarfiinut naapertuuttumik nunapimmikkoortuinut agguarnerisigut eqqartuussisut piukkunnarsarluarsimasut ullorlu naallugu sulisartut atorfinitsittarnissat sulianillu pitsaalluinnartumik sullissinertalimmik sullissinerillu akuerineqarsinnaasunik sivisusseqartillugit avatangiisit suliatigut ineriartorfiusussat pilersinneqarsinnaanerussasut ilimagineqartariaqartoq isumalioqatigiissitat isumaqarput.

Innuttaasut eqqartuussivinnut qanillattortinnerisigut Kalaallit Nunaanni suni tamani eqqartuussiveqqat arlallit attatiinnarnerisigut eqqartuussisarnerisat ilaatigut aamma ingerlanneqartarsinnaajumaartut, suliani massakut ingerlanneqartuni eqqartuussisarnerit pisariaqartitsineq malillugu innuttaasut attuumassutillit qaninnerullugit eqqartuussiveqqani eqqartuuneqartarsinnaassasut isumalioqatigiissitat isumaqarput.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisuuneq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi eqqartuussisoq Namminersorlutillu Oqartussat oqaloqatigereernerisigut eqqartuussiveqqat amerlassusissat inissiffissaallu Domstolsstyrelsimiit aalajangerneqassasq isumalioqatigiissitat isumaqarput. Tassunga atatillugu najukkani eqqartuussiviit pioreersut aallaavigissallugit pissusissamisussaaq, kisianni Kalaallit Nunaanni illoqarfinni assigiinningsuni innutaasut ineriartornerat tunngavigiitigalugu eqqartuussiveqqat amerlanerusut attatiinnarnerisigut eqqartuussiveqarnermi isumalluutitut kingunerisassat eqqarsaatigalugit eqqartuussiveqqat amerlassusissaasa naleqqussartuarnissat pingaaruteqarpoq.

Aammattaaq videot il.il atorlugit ungasissumut attaveqartarnerup atugaaleriartornera Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit aaqqissuuteqqinnissaani saqqummiunneqartut aamma isorartussuseq angalasarnerillu sivisusarnerat assigisaallu Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkut innerisigut immkkut mianerisariallit eqqarsaatigalugit pissusisaamisoortumik tamatigoortumillu eqqartuussisalernissamut tamakku annertunerusumik iluaqutaalerumaartut isumalioqatigiissitat isumarput.

Eqqartuussiviit nutaat sisamat aaqqissuussinissami siunenrsuutigineqartut ilaatigut Tunup Nuumi eqqartuussivimmit isumagineqartalersinnaasoq isumalioqatigiissitat oqaatigaat. Tassunga atatillugu Nuumi eqqartuussisoq ataatsip arlallilluunniit tunumiut oqaasii inuusaasiallu immikkut ilisimasaqarfigisariaqarpai.

2.6. Siornatigut eqqartuussisuusarsimasut atorineqartarnissaat pillugu ikaarsaariarnermi aaqqissuussineq

2.6.1. Ikaarsaariarnermi aaqqissuussinermut tunuliaqut

Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarnerup aaqqissuuteqqinnissaa sioqqullugu eqqartuussisiut aaqqissuussiffigineranni eqqartuussisutut atuuffik innutaasunut sullissineruvoq eqqartuussisullu amerlanersaat saniatigut suliffeqartuullutik.

Siuliani imm. 2.2.4-mi taaneqartutut aaqqissuuseqqinnermi ilaatigut eqqartuussisut eqqartuussisutut maanna immikkut ilinniartinneqartalissapput tamatumalu kingorna atorfinnut ivertinneqavittassallutik.

Taamaattorli eqqartuussisutut aalakkaasumik atorfiit tamarmik inuttalertarnissaannut ilinniarsimasut naammattut pigineqalernissaasa tungaanut aaqqissuuseqqinnerup 1. januar 2010-mit atuutilereernerisigut piffissaq sivisunerusoq ingerlaqqaaarumaartoq aaqqissuuseqqinnissami naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattumik siornatigut eqqartuussisuusarsimasut aalaakkaasumik atorfinikkusunngitsut ikaarsaariarnermi eqqartuussisutut atuuffeqaannarnissaat pisariaqartutut isigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermi § 747-mi ikaarsaariarnermut aalajangersagaqarpoq taannalu malillugu 1. januar 2010 sioqqullugu eqqartuussisutut sulisimasut tusaamanerlugaanngitsullu kommunalbestyrelsimullu qineqqussaarsinnaatitaanermut piumasqaatinik naammassinnissimasut inatsisip atuutilerneranit ukiut pingasut tikillugit eqqartuussisuugallartutut ivertinneqarsinnaapput.

Ikaarsaariarnermi immikkut aaqqissuussineq taanna 1. januar 2013-imi atorunnaassaaq.

2.6.2. Najukkani eqqartuussiviit ullumikkut inuttaqartinneqarnerat

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi Eqqartuussisup allakkiaanit 13. April 2012-meersumit erserpoq najukkani eqqartuussisut suli amerlanerusut 1. januar 2013-imit ilungersunartumik atorfissaqartinneqalissasut. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermut inatsimmi § 747 naapertorlugu eqqartuussivinni ullumikkut eqqartuussisuugallartut ivertinneqartarnerata atorunnaarsinneqarnera nutaamillu atorfinnut ivertitsisarnerup periarfissaajunnaarnera tamatumunna pissutaaqataasut ilagaat.

Aammattaaq allakkiamit erserpoq najukkani eqqartuussisut aalaakkaasut eqqartuussisutut immikkut ilinniarsimasut atorfinitsinneqartarnerat suli ajornakusoortorujussuusoq.

Taamaattumik 1. januar 2010 sioqqullugu eqqartuussisuusarsimasut eqqartuussisuugallartussat ivertinneqartarsinnaanerannik aqqissuussineq sivitsorneqartariaqarpoq taakku tusaamasaanerlugaannginnissaat kommunalbestyrelsimullu qinigaasinnaanermut piumasaqaatinik naammassinnissimanissaat piumasaqaasiullugu. Najukkani eqqartuussivinni suli at ilungersunartut amerlalluinnarnerat ikaarsaariarneq pillugu aqqissuussinerup sivitsorneqartariaqarneranut minnerunngitsumik pissutaasutut isigineqassaaq.

Aqqissuussinerup assersuutigalugu suli ukiuni pingasuni attatiinnarneqarnissaata sivitsorneqarnissaanik pisariaqartitsinerup annertunerujussua pissutigalugu ikaarsaariarnerup sivitsorneqarnissaanik Justitsministereqarfik qinnuigineqassasoq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissitat 15. maj 2012-imi ataatsimiinnerminni aalajangerput.

Inatsisunik atortitsinerup ministereqarfiup isumaliutersuutai

3.1. Kalaallit Nunaanni najukkani eqqartuussiveqarnerup siunissami aqqissuussaansaa pillugu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissitat isumaat Inatsisunik atortitsinerup ministereqarfiup isumaqataaffigisinnaavai, tak. siuliani imm. 2.5-imi pineqartoq.

Ullumikkut eqqartuussiviit 18-isut sisamanngortinnerisigut najukkani eqqartuussiviit taakkunanilu eqqartuussisut tamaalillutik suli atigut pisinnaasatigullu nukittuallatsinneqassapput eqqartuussiveqarfinni angisuuni eqqartuussisut katersornerisigut eqqartuussisut akornanni suli atigut avatangiisit patajaatsut, isumassarsinartut ineriartorfiusullu pilersinnissaannut tunngavissat pilersinneqassammata. Siunnersuutimmi nassatarisussaavaa Kalaallit Nunaanni illoqarfinni ataasiakkaani tamani eqqartuussisut immikkoorlutik inissisimajunnaarnissaat, eqqartuussisulli arlallit ataatsimuulissapput ilisimasatik misilittakkatillu akunnerminni paarlaateqatigiissinnaalerlugit katersoqatigiissinnaalerlugillu.

Inatsisunik atortitsinerup ministereqarfiup aammattaaq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissitat isumaqatigai, tassalu nunap immikkoortuinut aggoriulersuinissamik siunnersuuteqarnikkut eqqartuussisut piukkunnarsarluarsimasut ullorlu naallugu sulisartut atorfinitsittarnissaat sulianillu pitsaalluinnartumik sullissinertalimmik sullissinerillu akuerineqarsinnaasunik sivisusseqartilernissaat angujuminarnerulissammat.

3.2. Inatsisissatut siunnersuut tunngavigalugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussissarnermik inatsit allanngortinneqassasoq siunissamilu Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfiit sisamannngortinneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

Eqqartuussiveqarfiit nutaat sisamat suliassaqarfii allanngugassaannngitsutut siunnersuutigineqartut justitsministerip allaffissornikkut aalajangersaaffigissavai, tak. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 2, imm. 2. Inatsisissatut siunnersuut akuersissutigineqassappat Kalaallit Nunaata eqqartuussiveqarfinnut aggornilersugaanera pillugu nalunaarut nr. 1356, 15. december 2009-meersoq taamaalilluni atorunnaassaaq tamatumunngalu taarsiullugu eqqartuussiveqarfiit nutaat sisamat aalajangiunnerannik nalunaarut nutaaq pilersinneqassalluni.

Kalaallit Nunaata kommunit aggnilersugaanera tungavigalugu eqqartuussiveqarfiit aggnilersuugaanissaat naatsorsuutigineqarpoq, imaalilluguli Tunup Avannaani Nuna Eqqissisimatitaaq kommunit aggnilersornerannit ilanngunneqartussaannngitsoq Kommuneqarfik Sermersuup eqqartuussiveqarfianut inissinneqassaaq, soorluttaaq Pituffik (Thule Air Base) kommunit aggnilersorneqarnerannissaq ilanngunneqartussaannngitsoq Qaasuitsup Kommuniata eqqartuussiveqarfianut inissinneqassasoq.

Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfiit kingorna makkuulissapput:

- 1) Kujalleq, tassaavoq Kommune Kujalleq,
- 2) Sermersooq, tassaavoq Kommuneqarfik Sermersooq aamma Tunup Avannaani Nuna Eqqissisimatitaaq,
- 3) Qeqqata, tassaavoq Qeqqata Kommunia, aamma
- 4) Qaasuitsup, tassaasut Qaasuitsup Kommunia aamma Pituffik.

3.3. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 4, imm. 1 malillugu eqqartuussiviit sinnerlugit eqqartuussisarfiit Eqqartuussivinnut Pisortaqarfimmit aalajangersarneqassapput. Innuttaasut eqqartuussivinnut qanittumiitsinnissaat aamma siunertaralugu Kalallit Nunaanni eqqartuussiveqqat arlallit attatiinnarneqarnissaat inatsisissatut siunnersuummi piumasarineqarpoq suliat aalajangersimasut pisariaqartitsineq malillugu innuttaasut attuumassutillit qanillillugit eqqartuussiveqqani eqqartuunneqartarsinnaaqqullugit. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisuuneq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi eqqartuussisoq, Kalaallit Nunaanni Politimesteri aamma Namminersorlutik Oqartussat ilanngunnerigut eqqartuussiveqqat amerlassusissaat inissinnissaallu Eqqartuussivinnut Pisortaqarfimmit aalajangersarneqassapput.

“Kalaalerpalussuseq” eqqartuussisarnermi sapinngisamik annertunerpaamik attatiinnarsinnaaqqullugu eqqartuussiveqarfimmi tamarmi pineqartumi oqaatsit, inuusaaseq innuttaasullu eqqartuussisut katitigaanerannut tulluurtuunissaat aammattaaq anguniarneqartariaqarpoq. Siuliani imm. 2.2-mi oqaatigineqartutut Kalaallit Nunaanni

sumiiffinni assigiinngitsuni oqaatsit, inuiaqatigiissutsit inuusaatillu assigiinngisitaarput taamaattumillu eqqartuussiveqarfimmi tamarmiusumi eqqartuussisut akornanni tassuunatigut ilisimasat sapinngisamik pisinnaasaqarfiginissaat pisariaqartoq Justitsministereqarfik isumaqarpoq.

3.4. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarfiit siunissami aqqissuussaannissannik Namminersorlutik Oqartussat kissaataannut inatsisissatut siunnersuut naapertuuppoq.

3.5. Januarip ulluisa aallaqqaataat 2010 sioqqullugu eqqartuussisuusimasut eqqartuussisuugallartarsimasullu 1. januar 2010-ip kingornattaq pisariaqartinneqarnissaannik Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup aamma Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Isumalioqatigiissitat paasissutissiisutaat tunngavigalugit tamatumunnga ikaarsaariarnissap 1. januar 2016 tikillugu sivitsorneqarnissaa aammattaq siunnersuutigineqarpoq.

4. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunerisassat

...

5. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu namminersortunut assigisaannullu. kinguneriisassat

...

6. Aningaasaqarnikkut innutaasunut kingunerisassat

...

7. Avatangiisitigut kingunerisassat

...

8. EU-mi maleruaqqusanut attuumassutit

...

EU-mi maleruaqqusatigut attuumassutit inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqanngillat.

9. Oqartussat assigisaallu tusarniaaffigisat

...

10. Skema eqikkaassut

	Kingunerisassat ajunngitsut/ anigaasartuutikinnerussutit	Kingunerisassat ajortut/ anigaasartuutaanerussutit
Naalagaaffimmut, kommuninut nunallu immikkoortuinut

anigaasatigut kingunissat		
Naalagaaffimmut, kommuninut nunallu immikkoortuinut allaffissornikkut kingunissat
Namminersortunut anigaasatigut kingunissat
Namminersortunut allaffissornikkut kingunissat
Innuttaasunut allaffissornikkut kingunissat
Avatangiisitigut kingunissat
EU-mi maleruaqqusanut attuumassutit	EU-mi maleruaqqusanut attuumassutit inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqanngillat	

*Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkat ataasiakkaat pillugit
nassuiaatit*

§ 1-imut

Inatsisissatut siunnersuummi Kalaallit Nunaata eqqartuussiveqarfinnut sisamanut (ullumikkut 18-inut taarsiullugu) siunissami aggornilersornissaa pineqarpoq.

Eqqartiissiveqarfiit sisamat nutaat suliaqarfissaat justitsministerimit allaffissornikkut aalajangersarneqassapput, tak. Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 2, imm. 2, allannguuteqartussaangitsutut siunnersutigineqartoq. Kalaallit Nunaanni kommunit aggornilersugaanerata tunngavigalugu eqqartuussiveqarfiit aalajangersorneqarnissaat naatsorsutigineqarpoq, taamaattorli Tunup Avannaani Nuna Eqqissisimatitaaq kommunit aggornilersugaanerannit ilanngunneqanngitsoq Kommuneqarfik Sermersuup eqqartuussiveqarfianut ilanngunneqassasoq, taamatutaaq Pituffik (Thule Air Base) kommunit aggornilersugaanerannit ilanngunneqanngitsoq Qaasuitsup Kommuniata eqqartuussiveqarfianut ilanngunneqassasoq.

Innuttaasut eqqartuussivinnut qanittumiinnissaat siunertaralugu Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 4, imm. 1 tunngavigalugu Kalaallit Nunaannissaag eqqartuussiviit taama pineqarnissaat siunnersuutikkut naatsorsutigineqarpoq, inatsillu malillugu najukkani eqqartuussiviit sinnerlugit eqqartuussisarfiit Eqqartuussivinnut Pisortaqarfimmit aalajangersarneqartussaammata Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqqat arlallit attatiinneqassapput, suliani aalajangersimasuni eqqartuussisarnerit innuttaasut attuumassutillit qaninnerullugit eqqartuussiveqqani pisariaqartitsineq malillugu ingerlanneqartarsinnaaqullugit, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisuuneq, Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmi eqqartuussisoq, Kalaallit Nunaanni Politimesteri aamma Namminersorlutik Oqartussat peqataatillugit eqqartuussiveqqat amerlassusissaat inissinnaallugu Eqqartuussivinnut Pisortaqarfimmit aalajangersarneqassapput.

Aammattaaq Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnerup ullumikkut aqqissuussaanera malillugu eqqartuussisut najukkani nunaqqataasarnerat eqqartuussiveqarfinnilu oqaatsinik, inuusaatsinik innuttaasunillu (“kalaalerpalussusermik” taaneqartartumik) ilisimasaqartarnerat eqqartuussiveqarfiit ikilisinnissannik siunnersuutikkut sapinngisamik pingaartinneqassasut naatsorsutigineqarpoq.

Eqqartuussisarnermi “kalaalerpalussuseq” sapinngisamik annertunerpaamik attatiinneqarsinnaaqullugu eqqartuussiveqarfinni pineqartuni eqqartuussisut katitigaanerannut naapertuuttumik eqqartuussiveqarfimmi tamarmi oqaatsit, inuusaatsit innuttaasullu ilisimasaqarfineqarnissaat taamaalilluni anguniarneqartariaqarpoq.

Januaarip aallaqqaataa 2010 sioqqullugu eqqartuussisuusarsimasut eqqartuussisuugallartarsimasullu 1. januar 2013 kingornattaq ivertinneqartarnissaat pisariaqarluinnassasoq Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviup aamma Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiviit pillugit Isumalioqatigiissitat oqaatigisareermassuk tamanna pillugu ikaarsaariarnermik ullumikkut aaqqissuussineq 1. januar 2013-imi naasusaq 1. januar 2016-ip tungaanut sivitsorneqassasoq aammattaqsiunnersuutigineqarpoq.

§ 2-mut

Inatsit manna 1. januar 2013-imi atuutilissasoq siunnersuutigineqarpoq.